

Park kieszonkowy (demonstrator) 4 na Ołbinie

Podwórko pomiędzy ulicami Reja / Walecznych i Prusa

Raport z pierwszej fazy konsultacji

Opracowanie:
Krzysztof Smolnicki
Mariusz Szykasiuk

Współpraca:

DWORNICZAK
architektura krajobrazu

www.dworniczak.com

Opracowanie wykonane przez Firmę EkoRozwoju sp. z o.o.
na zlecenie Biura Ochrony Przyrody i Klimatu Urzędu Miejskiego
Wrocławia

Projekt finansowany ze środków programu ramowego Unii
Europejskiej w zakresie badań naukowych i innowacji „Horyzont
2020” na podstawie umowy o udzielenie dotacji nr 730283

Wykorzystane zdjęcia z konsultacji:
Agencja Rozwoju Aglomeracji Wrocławskiej

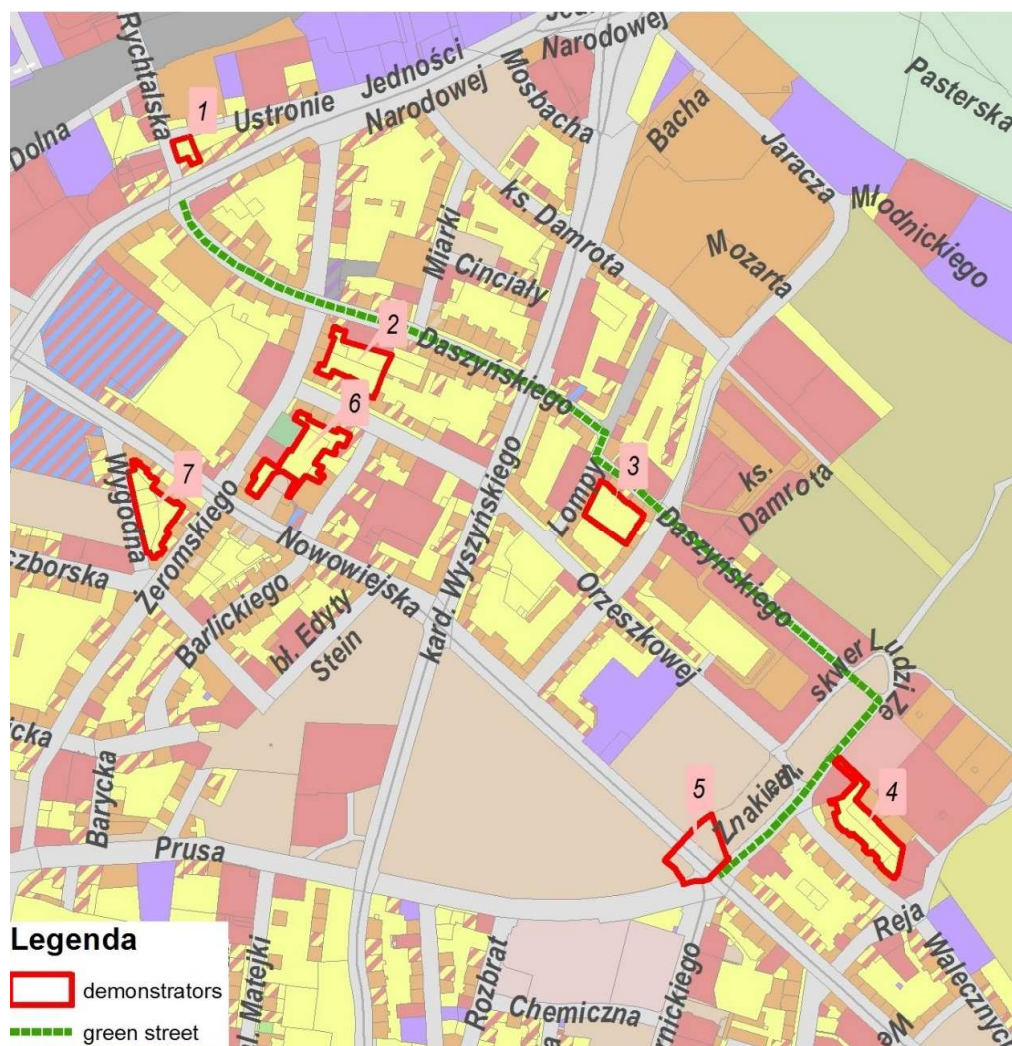
Wrocław 2018

CEL KONSULTACJI

Warsztaty przeprowadzono celem konsultacji przedsięwzięcia polegającego na zaprojektowaniu eksperymentalnych niewielkich obszarów zielonych w ramach projektu naukowo-badawczego „Grow Green”. Dodatkowo celem procesu konsultacyjnego było **1)** zebranie informacji o sposobie dotychczasowego wykorzystania przestrzeni, **2)** identyfikacja problemów i potrzeb w zakresie funkcji terenu, **3)** identyfikacja możliwych do wykorzystania pomysłów, **4)** zapoznanie mieszkańców z pojęciem zielonej infrastruktury, **5)** uwrażliwienie na warunki związane ze zmianami klimatu oraz potrzebę adaptacji do nich. Pozyskane informacje będą wytycznymi do szerszej koncepcji zagospodarowania podwórka oraz zakresu inwestycji możliwych do zrealizowania w ramach projektu Grow Green (zieleni, zagospodarowanie wody opadowej, poprawa jakości życia).

LOKALIZACJA

Przedmiotem konsultacji są fragmenty osiedla Ołbin obejmującego w szczególności ulicę Daszyńskiego i znajdujących się w jej pobliżu 7 obszarów, w obrębie których realizowane będą demonstratory, w tym parki kieszonkowe, nasadzenia drzew i krzewów, ogrody deszczowe oraz inne innowacyjne rozwiązania związane z przystosowaniem przestrzeni publicznych do zmian klimatu. Spotkanie było elementem szerszego procesu konsultacyjnego. Objęły ono podwórko pomiędzy ulicami Reja / Walecznych i Prusa / Rychtałską - oznaczone projekcie jako tzw. demonstrator nr 4. W trakcie spotkania zrealizowano też część spaceru konsultacyjnego dotyczącego ul. Prusa.

METODYKA I PRZEBIEG SPOTKANIA

Metodyka prowadzonego procesu konsultacyjnego zakładała szeroki udział społeczny. W tym celu zorganizowano spotkania warsztatowe bezpośrednio na podwórku. Zaproszenia na spotkanie pojawiły się w formie plakatów oraz ulotek do skrzynek we wszystkich budynkach w otoczeniu podwórka. Dodatkowo wykorzystano media sieciowe (Facebook) i maile. Dla uatrakcyjnienia spotkania nadano mu formułę pikniku konsultacyjnego: zorganizowano quiz dla dzieci i możliwość przygotowania przypinki okolicznościowe oraz zapewniono drobny poczęstunek.

Spotkania moderowane były przez przedstawicieli Fundacji EkoRozwoju. Do współudziału w procesie moderacji zaproszono również zespół Łukasza Dworniczaka odpowiedzialnego za prace koncepcyjne. Czynny udział w spotkaniach wzięli przedstawiciele Biura Ochrony Przyrody i Klimatu Urzędu Miejskiego Wrocławia, Uniwersytetu Przyrodniczego, Rady Osiedla Ołbin. Spotkanie obejmowało prezentację założeń i możliwości projektu Grow Green, w tym możliwych do wykonania w jego ramach działań inwestycyjnych. W celach dokumentacyjnych w spotkaniu brali udział przedstawiciele Agencji Rozwoju Aglomeracji Wrocławskiej.

Zaprezentowano propozycje możliwych rozwiązań w formie zalaminowanych wydruków – miały one charakter edukacyjny, pozwalały pobudzać do dyskusji oraz wyjaśniać na czym polega projekt. W trakcie spotkań zastosowano kompleksowe podejście – nie ograniczono się tylko do planowania działań możliwych do zrealizowania w ramach projektu Grow Green. Analiza, poznanie obszarów objętych projektem i ich sąsiedztwa pozwoli w efekcie na powstanie całościowej koncepcji zagospodarowania wnętrz podwórzowych. Podejście takie jest uzasadnione potrzebą całościowego spojrzenia na przestrzeń i planowane zmiany oraz oczekiwaniami mieszkańców.

Była możliwość przyjrzenia się podwórku z lotu ptaka (na stołach wyłożono wielkoskalową ortofotomapę podwórka) i proponowania rozwiązań. W dalszej części spotkania pracowano w dynamicznie tworzących się podgrupach - moderatorzy notowali wszelkie zgłaszane uwagi. Uzupełnieniem dyskusji była dwustronicowa ankieta o której wypełnienie poproszono. Zebrane w procesie konsultacji informacje i uwagi prezentuje raport.

PROPOZYCJE PRZYKŁADOWYCH ROZWIĄZAŃ

W trakcie spotkania prezentowano przykładowe rozwiązania. Omawiano zasady ich działania. Rozmawiano o przykładach zastosowania i dobrych praktykach. Uczestnicy oceniali możliwości wykorzystania rozwiązań oraz ich zalety i ograniczenia.

Zielone ściany

Kwiaty polne

Zielone nawierzchnie

Niecki dla wody

Zielone wiaty

Grządki sąsiedzkie

Kwiaty dla owadów

Krzewy

Ogród deszczowy

Ule na dachach

Domki dla ptaków owadów

Ujęcia wody

INFORMACJE, UWAGI, OPINIE ZEBRANE OD MIESZKAŃCÓW

W spotkaniu konsultacyjnym w dniu 14.06.2018 udział wzięło około 40 osób (oprócz moderatorów i partnerów projektu Grow Green). Spotkanie trwało od godz. 17:30 do godziny 20. Atmosfera spotkania była twórcza – mieszkańcy gromadzili się w grupach i dyskutowali nad przyszłością podwórka. Większość proponowanych rozwiązań uzyskała akceptację. Zwracano uwagę na potrzebę zapewnienia trwałości planowanych do wykonania inwestycji. Odnoszono się również do tego jak podwórko wyglądało kiedyś, a jak obecnie oraz co jest ważne dla mieszkańców i jakie pomysły są najbardziej potrzebne oraz wykonalne.

KIEDYŚ

- historycznie na podwórku rosły owocowe drzewa, były ogródki działkowe (może powrócić do idei wykorzystania podwórka do celów uprawy?)
- były ławki ale zostały zdewastowane, mieszkańcy chcą ławki, ale nie chcą żeby byli nieproszeni goście,
- kiedyś było mniej samochodów,
- podobno był po wojnie mały cmentarzyk (?), pod orzechem nagrobne tablice
- był kiedyś gołębnik(?)

OBECNIE

- zajeżdżanie podwórka przez samochody (też kilka dostawczych),
- studzienki kanalizacyjne niszczone przez ciężkie samochody,
- brak koszy na śmieci,
- raczej ciche podwórko,
- woda zbiera się w miejscach niżej położonych i zacienionych,
- budynki gospodarcze (garaże) zlokalizowane tuż przy podwórku – mogą zostać rozebrane, ale nie wiadomo kiedy,
- mieszkańcy korzystają z Parku Tołpy, gdzie jest dużo atrakcji – pomysł żeby połączyć przestrzeń w jeden system zieleni,
- osłony śmietnikowe są niezamykane – często śmieci są porozwalane wokół
- starszy człowiek nie ma co robić na podwórku
- cień na podwórku – przyjemnie po południu.
- ławki są zdewastowane,
- duża ilość lokatorów mieszka w mieszkaniach na krótkoterminowy wynajem,
- nie ma integracji pomiędzy mieszkańcami z kamienic a mieszkańcami nowych bloków,
- stojaki na rowery – nie ma, mieszkańcy chowają rowery w piwnicach,
- jedna z mieszkank uprawia na balkonie i na parapecie pomidory – zbiory to 30 kg,
- dzieci kopią piłką o mur garaży,
- problem z użytkowaniem pojemników na odpady – osobom starszym trudno je otwierać,

WAŻNE

- uwaga przy obsadzeniach na alergeny
- czy właściciele garaży będą chcieli pnącza? trzeba z nimi uzgodnić,
- jest problem z autami – jedne osoby mówią, że jest ich za dużo, inne, że brak miejsc parkingowych,
- co zrobić z częścią podwórka oddzieloną od robienia koncepcji (kwestie własnościowe) – jest sens pracować nad całością,
- mieszkańcy zgłaszają kontrowersje odnośnie planowanej budowy (domu) przy wjeździe od ul. Prusa,

POMYSŁY – PRZYDATNE BYŁBY:

- dobry pomysł zieleń we wnękach i pnącza,
- na podwórku urządzenia do ćwiczeń,
- strefa zabaw dla dzieci na podwórku,
- czarna farba kredowa na murach – tablica dla dzieci
- miejsce do integracji dla mieszkańców – oświetlenie w formie lampki z fotokomórką – odpędzenie niechcianych gości,
- zieleń przy wejścia do kamienic od podwórka - w formie dużych donic ogorodowych, gazonów,
- wjazd tylko dla mieszkańców podwórka – może bramki na pilot,
- zagospodarowanie wody – ogrody deszczowe - niecka / cały czas jest podnoszony poziom drogi- woda spływa po obu stronach drogi,
- zielona ściana nie może być bezpośrednio na ścianie garaży - z pewnym odsunięciem – na jakiejś siatce, panelu,
- śmietniki oplecione pnączami,
- psie toalety/woreczki,
- wydzielona strefa parkingowa – kratka ażurowa z trawą,
- osłony śmietnikowe są niezamykane – często śmieci są porozwalane wokół,
- wzniesienie terenu wykorzystać jako schodki terenowe, „amfiteatr”,
- zazielenianie sąsiednich balkonów oraz ściany bloku – akcja społeczna inspirująca sąsiadów,
- wydzielić miejsce do kopania piłką o mur garaży,
- może miejsce do gier podwórkowych (np. gra w gumę),
- podobają się pomysły zielonych dachów kamienic i hodowli pszczół na nich oraz wiszących ogrodów,
- przydałby się fragment z wykoszonym trawnikiem – gdzie możnaby rozłożyć kocyk i choćby poczytać

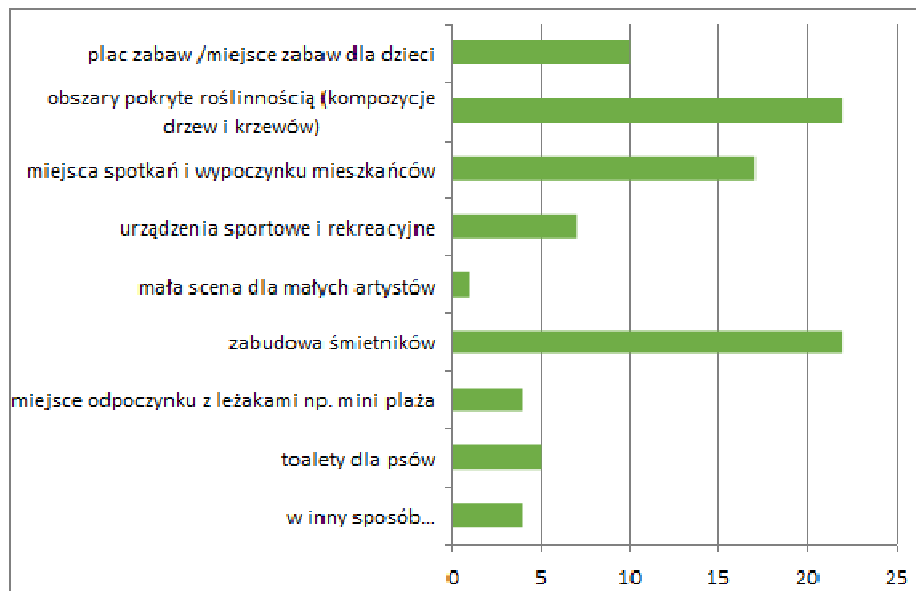

BADANIE ANKIETOWE

Ankiety wypełniło 31 osób – poniżej prezentujemy wyniki.

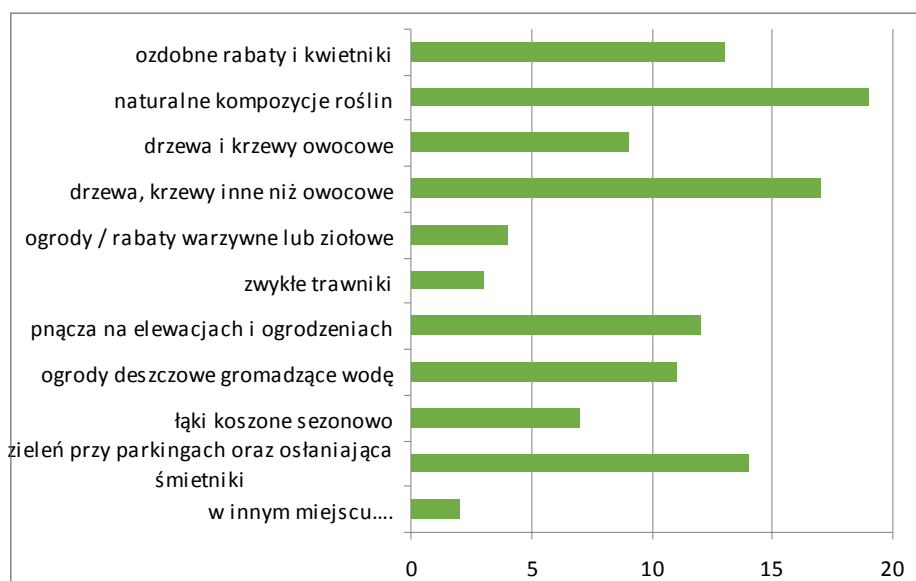
ZAGOSPODAROWANIE TERENU

Mieszkańcy zdecydowanie preferują zielen, zabudowę śmietników zielen, spotkań i wypoczynku mieszkańców. Sporo osób wskazywało też na potrzebę stworzenia placu zabaw oraz miejsc sportowo-rekreacyjnych.

Wykres 1 Jakie elementy poza drogami i parkingami są potrzebne?

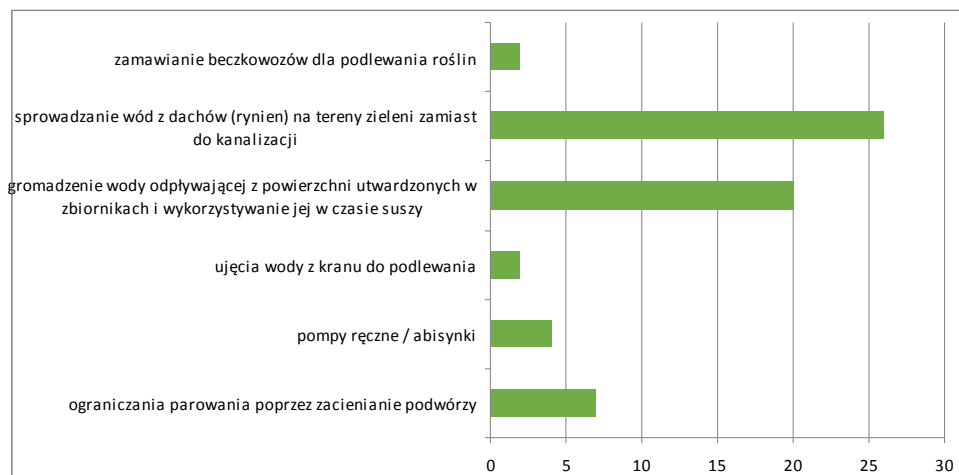
Jeśli chodzi o preferowane formy zieleni mieszkańcy najczęściej wymieniali naturalne kompozycje roślin, drzewa i krzewy inne niż owocowe, zielen przy parkingach oraz osłaniającą śmietniki a także ozdobne rabaty i kwietniki. Najmniej było zwolenników zwykłych trawników oraz ogrodów i rabat warzywnych.

Wykres 2 Jakie formy zieleni urządzonej powinny być realizowane na podwórzach?

PRZECIWDZIAŁANIE SUSZOM

W temacie ochrony przed suszami mieszkańcy preferują sprowadzanie wód z dachów, rynien na tereny zielone oraz gromadzenie wody odpływającej z powierzchni utwardzonych.

Wykres 3 Jak należy przeciwdziałać suszom?

BEZPIECZEŃSTWO

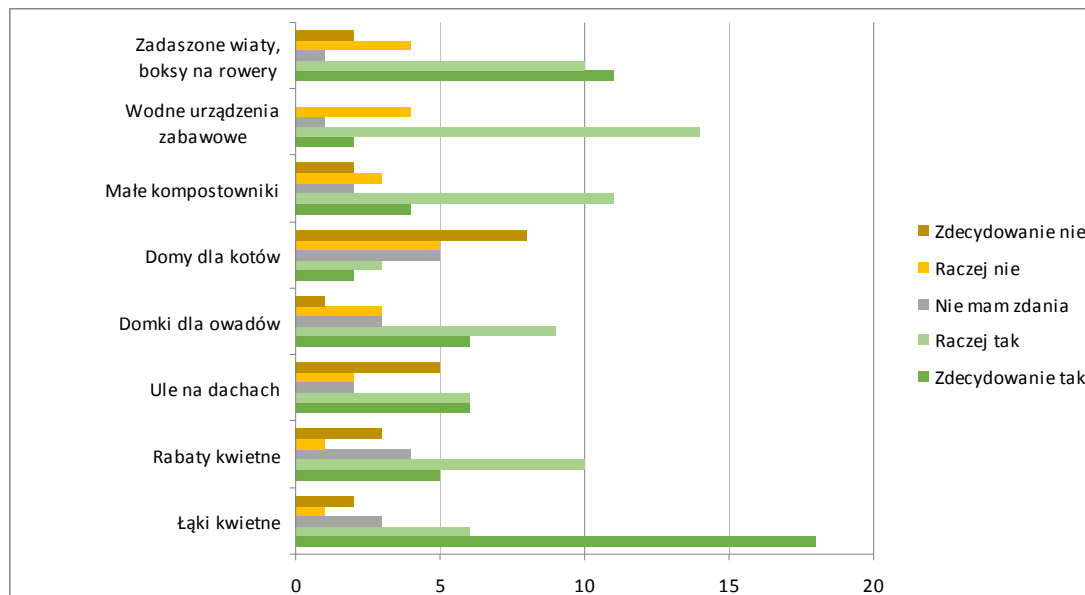
Zdaniem mieszkańców na zwiększenie bezpieczeństwa wpłynąć może przede wszystkim oświetlenie oraz monitoring. Najmniejsze nadzieje wiązano z patrolami straży miejskiej.

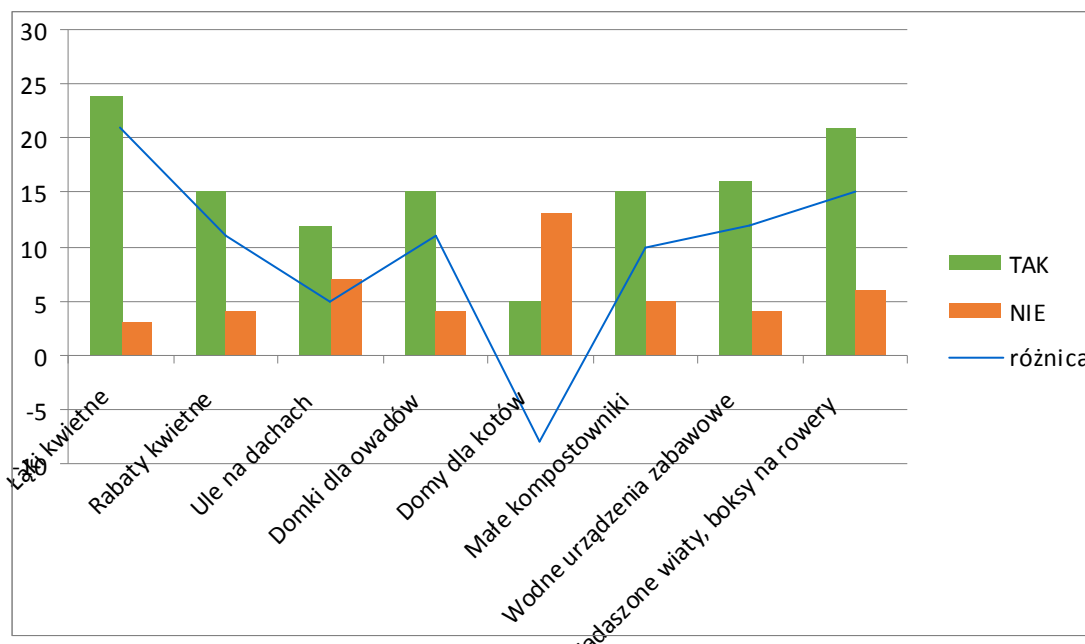
Wykres 4 Rozwiązania podnoszące poziom bezpieczeństwa

INNOWACYJNE ROZWIĄZANIA

Spśród propozycji innowacyjnych rozwiązań najczęściej entuzjazmu wzbudziły: łąki kwietne, zadaszone wiaty, rabaty kwietne, domki dla owadów, wodne urządzenia zabawowe i małe kompostowniki. Zdecydowanie entuzjazmu nie wzbudziły domy dla kotów.

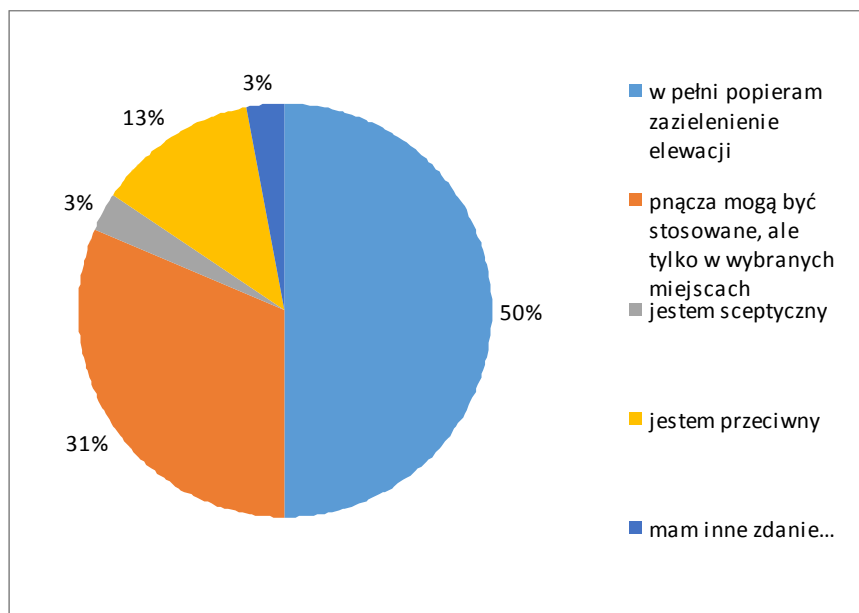
Wykres 5A Akceptacja dla propozycji eksperymentalnych działań – pełne odpowiedzi

Wykres 5B Akceptacja dla propozycji eksperymentalnych działań – synteza

PNĄCZA NA ELEWACJACH

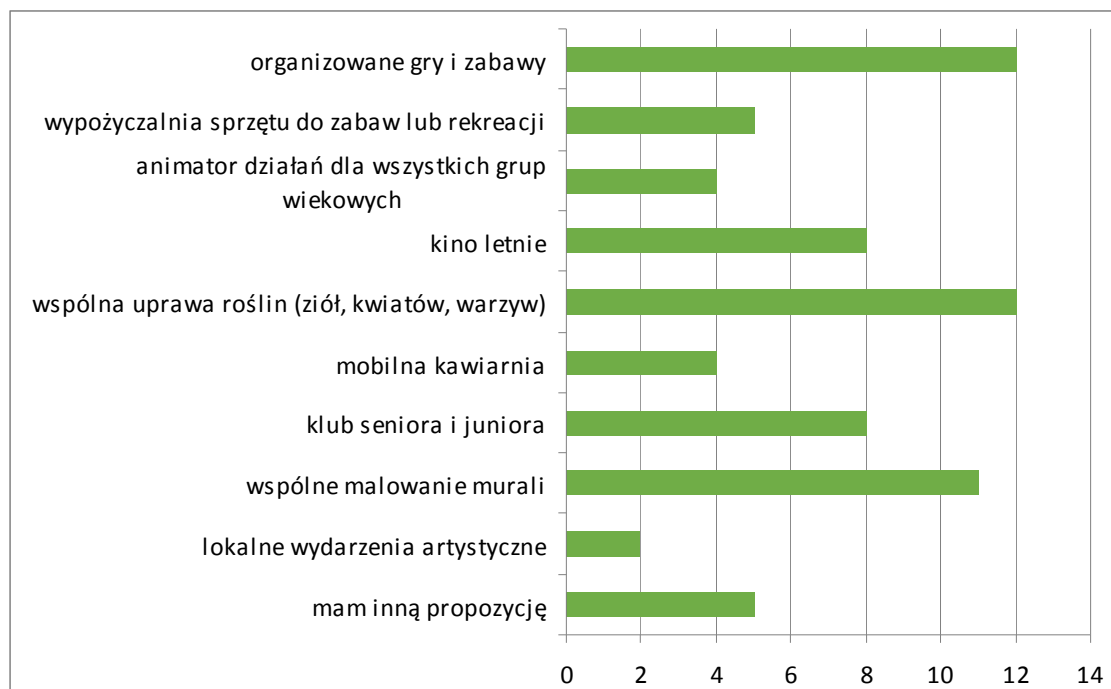
W temacie pnączy połowa mieszkańców w pełni popiera zazielenienie elewacji a dalsze 31% popiera w wybranych miejscach. Negatywnie i sceptycznie nastawionych było w sumie 16% badanych.

Wykres 6 Opinie na temat pnączy na elewacjach

REKREACJA

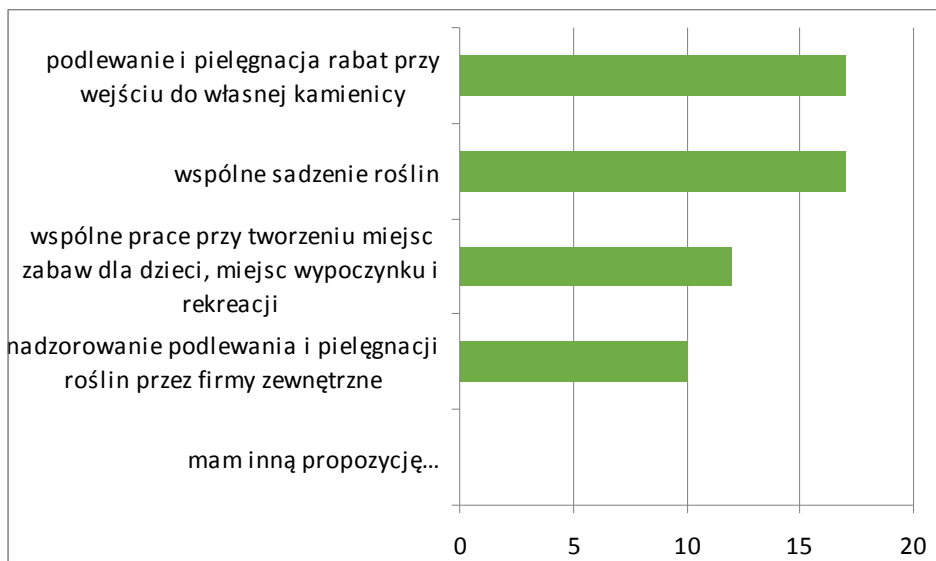
Spośród proponowanych form rekreacji i wspólnego spędzania czasu najbardziej podobały się wspólna uprawa roślin, organizowane gry i zabawy oraz wspólne malowanie murali.

Wykres 7 Działania zachęcające mieszkańców do spędzania wspólnego czasu na podwórkach

WSPÓLDZIAŁANIE MIESZKAŃCÓW

Największą gotowość odnośnie włączania się w utrzymywanie podwórz zadeklarowano odnośnie wspólnego sadzenia roślin oraz podlewanie i pielęgnacja rabat przy wejściu do własnej kamienicy.

Wykres 8 W jaki sposób mieszkańcy mogą się włączyć w utrzymywanie podwórz?

UTRZYMANIE PORZĄDKU

Spośród zidentyfikowanych barier w utrzymaniu podwórza w czystości i porządku mieszkańcy najczęściej wymieniali: brak estetycznej wiaty śmietnikowej oraz zbyt dużą ilość samochodów.

Wykres 9 Bariery w utrzymywaniu podwórza w czystości i porządku

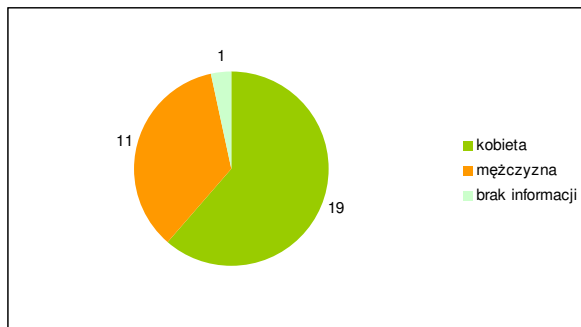
UWAGI ZGŁASZANE W ANKIECIE

W odpowiedzi na pytanie otwarte mieszkańcy wracali do kwestii poruszanych w moderowanej dyskusji. Poniżej prezentujemy zgłaszane uwagi:

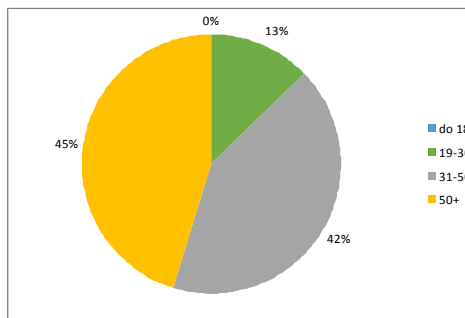
- aktywizacja mieszkańców do działań,
- problemem brak odpowiedzialności za części wspólne
- pnącza na tylnej ścianie garaży, zielone miejsca postojowe, wydzielenie stref na podwórkach : kwiatowe, łąki, miejsca zabaw, rabaty dla seniorów,
- pas zieleni przy budynku zamiast parkingu,
- budki i karmniki dla ptaków,
- nasadzać drzewa i krzewy bezpieczne dla alergików,
- zasłonić zielenią garaże,
- ważna możliwość nasadzania kwiatów przez mieszkańców,
- zakrzewienia by były bezpieczne i nie stały się miejscem spotkań do wypicia alkoholu,
- zielone dachy i ściany,
- rabatki warzywne,
- gdy mieszkańcy posadzą zieleni/uprawy będą walczyć z samochodami na podwórku i obserwować czy nie niszczą zieleni,
- może być zielony parking czy droga dojazdowa, nie likwidowanie miejsc parkingowych,
- wydzielona strefa parkowania, zabaw i relaksu,
- wyraźnie wydzielić przestrzeń dla parkowania,
- jeśli podwórze jest niedomknięte to powinno być ogrodzenie w linii zabudowy - sygnał ,że wchodzi się na teren mieszkańców,
- oświetlenie przydałoby się, droga by się nie kurzyło i bez błota i kałuż,
- zabudowa śmietników,
- śmietniki do wiat,
- by śmietniki nie stały na zewnątrz wiat,
- miejsca na rowery,
- zrobić coś z gromadzącą się wodą na drogach,
- odtworzyć abisyńki do podlewania,
- potrzeba ocieplenia budynków,
- usunięcie nagromadzonej ziemi,
- zniwelowanie i wyrównanie terenu podwórza i wnek,
- wyrównanie terenu podwórza,
- plac zabaw dla dzieci,
- chciałabym, by ktoś pomyślał o dzieciach , szczególnie, że jest miejsce na to,
- miejsca na rowery,
- zakaz wjazdu dla samochodów (zdanie odmienne),
- zabezpieczenie przed parkowaniem obcych samochodów,
- zabezpieczenie wnek od reszty podwórza,
- ławeczki i miejsca dla starszych osób,
- częstsze spotkania z lokatorami,
- podwórze powinno służyć wszystkim mieszkańcom, również tym , którzy chcą odpocząć nie powinno być na nim placu zabaw (zdanie odmienne)

PROFIL RESPONDENTÓW

Mieszkańcy uczestniczący w dyskusji oraz wypełniający ankietę charakteryzują się zróżnicowaniem – zarówno pod względem płci, jak i wieku. Wśród wypełniających ankietę dominowały kobiety. Pod względem wiekowym dominowały osoby powyżej 30 roku życia. Na uwagę zwraca brak wśród ankietowanych osób do 18 roku życia.

Wykres 10A Profil respondentów – płeć

Wykres 10B Profil wiekowy respondentów

